inducit sic loquentem ad equum suum, quem Rhœbum vocabat :

Rhœbe, diu [res si qua diu mortalibus ulla est]
Viximus : aut hodie victor spolia illa cruenta,
Et caput Æneæ referes, etc. 1058

Abscondentur a te. Ita legunt omnes Mss. codices, quorum lectionem mutare non debuit Marianus, ut ad Vulgatam Latinam Psalmi contextum accommodaret. *Ibid.*

Est ex judicii, etc. In antea editis legimus, *in illo ex judicio et ex veritate est.* 1059

BAHEM. Nonnulli Mss. codices legunt *bahem*; quia in medio duarum vocalium antiqui exscriptores interponebant aspirationem : unde verbum etiam *inchoo* scribebant *incoho* juxta Servium. *Ibid.*

Quoadusque non pulsetur, etc. Marianus contrario sensu legendum monet sine particula negante, *quoadusque pulsetur funiculus argenti* : sed illico mutasset sententiam si meminisset Hieronymum recitare totum huncce contextum ex editione LXX. Translatorum, apud quos legimus cum negatione, ἕως ὅτου μὴ ἀνατραπῇ, id est, *usquequo non evertatur.* Præterea nullum contuli exemplar Ms. quod non legat sicut Erasmus, *quoadusque non pulsetur funiculus argenti.* Perperam ergo ex Vulgata Editione nostra Marianus Victorius cuncta reficere voluit. 1060

In suo loco, etc. Librum Commentariorum in Ecclesiastem intelligit, qui proxime consequuntur in hac Editione nostra post Epistolas Criticas. *Ibid.*

Millia, et octoginta, etc. Suo more lectionem Mss. codicum mutavit hoc loco Marianus, sic enim legit : « Et septuaginta millium, et octoginta millium hominum multitudines. *Ibid.*

AIS. Lectionem Hieronymi tollunt veteres Editiones hujus epistolæ, et pro AIS unico verbo, supponunt Hebraica verba גז חיש *gas his.* 1061

Quando pergit, etc. Tenebrosus locus ad intelligentiam; cui illuminando non modicam confert opem epistola ejusdem Hieronymi ad Augustinum scripta, illa scilicet quæ in Editione Mariani numeratur 89. Ibi enim scriptum est : « Et in Paralipomenon libro legimus quod filii Israel ad pugnandum processerint mente pacifica ; inter ipsos quoque gladios et effusiones sanguinis, et cadavera prostratorum, non suam, sed pacis victoriam cogitantes. » Desumpta sunt isthæc e libro 1. Paralip. cap. 12. v. 38. Nam apud LXX. hoc modo legimus : *Omnes hi viri bellatores instruentes aciem in animo pacifico*, ἐν ψυχῇ εἰρηνικῇ. Quod in Vulgata Latina dicitur, *corde perfecto* : quia Hebraicus contextus בלבב שלם *belebab salem*, aut *belevav scalem*, potest Latine reddi, *corde perfecto*, vel, *in animo pacifico* ; sive etiam, *mente pacifica.* Possunt igitur hæc sonare in Verbis Dierum, id est, in Paralipomenon libro, quod Deus non corripit ut interficiat atque disperdat : sed ut corrigat et emendet, quandoquidem homines etiam interdum in hostes procedant animo perfecto ac mente pacifica. 1062

Nullum tam, etc. Eadem inculcat epistola ad Ageruchiam de Monogamia : « Nemo enim, *inquit*, tam fractis viribus, et sic decrepitæ senectutis est, ut non putet se unum adhuc annum esse victurum. Unde subrepit oblivio conditionis suæ, » etc. Ciceronis est ista sententia, qui libro de Senectute sic ait : « Nemo enim est tam senex, qui se annum non putet posse vivere. » Seneca quoque epist. 12. lib. 1. « Nemo tam senex est, ut non improbe unum diem speret. *Ibid.*

QUOTIDIE, etc. Similiter in Epistola 103. ad Paulinum : « Facile contemnit omnia, qui se semper cogitat esse moriturum. » *Ibid.*

Compeditos significat. Addunt editi antea libri, post Ms. codicem Florentinum : *Sin autem* πεπαιδευμένους, *eruditos significat.* Sed hæc non leguntur in antiquioribus Mss. exemplaribus : unde conjicio non esse Hieronymi verba, sed ejus qui exemplar Florentinum multis additamentis vitiasse convincitur. 1063

Legimus. Locus insignis et facilis ad errorem lectoribus faciendum, si retineamus lectionem quamplurium Mss. et editorum librorum, ubi pro *legimus*, positum invenies *diximus.* Quasi indicare voluerit Hieronymus hac voce *diximus*, aliquos a seipso elaboratos Commentarios in Psalmum duodecimum. Sed hunc nodum solvit Cluniacensis codex Ms. qui retinet post emendationem antiquæ manus, verbum *legimus*, et non *diximus.* Nec tamen me latet Hieronymum scripsisse Tractatus septem in Psalmos, a decimo usque ad decimum sextum ; quo manifestissime comprobatur veritas lectionis *diximus.* *Ibid.*

EPIST. CXLVI. AD EVANGELUM.

Legimus in Isaia. Veteres editiones falso hanc Epistolam inscribunt *ad Evagrium* ; cum Mss. codices, quoscumque vidi, retineant *Evangelum*, vel *Evangelium*, ut jam observavi in epistola ad eumdem de Melchisedec Tomo II. Erat porro *Evangelus Presbyter*, ad quem scripsit Annianus Pelagianus. Interpres Homiliarum S. Chrysostomi in Epistolas B. Pauli. Vide Tomum VI. Bedæ Operum in fine. Fatuus iste, qui Diaconos anteferebat Presbyteris, dicitur Falcidius in Appendice Operum S. Augustini Tom. III. nostræ Editionis, in QQ. ex utroque mixtim, Quæst. CI. 1080

EPIST. CL. PROCOPII.

Imperitia hominis hæretici debacchantis in Hieronymum, causa fuit superioris Epistolæ Procopii editæ a Vossio, qui nescivit S. Hieronymum *nunquam degisse in Ægypto*, nec inter Saracenos fuisse captivum. Ex eodem errore atque invidiæ fonte manavit pluvia matronarum aurea quæ nunquam rigavit arva sanctissimi Doctoris dicentis : *Cujus æs nunquam in manu mea sonavit ?* Denique Vossius superbiam Photini perperam tribuit Basilio, ut ex Chronicis perspicuum est apud eruditos. 1119

ORDO EPISTOLARUM
SANCTI HIERONYMI
CUM ANTIQUIS EDITIONIBUS ET BENEDICTINA COMPARATUS.

ORDO *Veterum editionum.* Epist.	ORDO HUJUS EDITIONIS. EPIST.		ORDO *Benedictinæ Editionis.* Epist.
49	I.	Ad Innocentium, de muliere septies percussa.	17
38	II.	Ad Theodosium et cæteros Anachoretas.	3
41	III.	Ad Ruffinum Monachum.	1
5	IV.	Ad Florentium.	2
6	V.	Ad eumdem.	4
37	VI.	Ad Julianum.	6
43	VII.	Ad Chromatium, Jovinum et Eusebium.	7
42	VIII.	Ad Niceam Hypodiaconum.	8
44	IX.	Ad Chrysogonum.	9
21	X.	Ad Paulum Concordiensem.	10
39	XI.	Ad Virgines Æmonenses.	12
45	XII.	Ad Antonium Monachum.	11
36	XIII.	Ad Castorinam Materteram	13
1	XIV.	Ad Heliodorum.	5
57	XV.	Ad Damasum Papam de hypostasibus.	14
58	XVI.	Ad eumdem.	16
77	XVII.	Ad Marcum Presbyterum.	15
142 et 143	XVIII.	Ad Damasum de Seraphim.	*Int. Comm.* t. 3.
124	XIX.	*Damasi* ad Hieron. de Osanna.	*Int. Critic.* 4. I.
145	XX.	Ad Damasum de Osanna.	*Ibid.* II.
146	XXI.	Ad eumdem de duobus filiis, frugi et luxurioso.	*Ibid.* III.

Digitized by Google

ORDO *Veterum editionum.*	ORDO HUJUS EDITIONIS.		ORDO *Benedictinæ Editionis.*
Epist.	Epist.		Epist.
22	XXII.	Ad Eustochium de Virginitate.	18
21	XXIII.	Ad Marcellam de exitu Leæ.	20
15	XXIV.	Ad eamdem de laudibus Asellæ.	21
156	XXV.	Ad eamdem de decem Dei nominibus.	*Int. Critic. t.* 2. XIV.
137	XXVI.	Ad eamdem de quibusdam Hebræis vocibus.	*Ibid.* XV.
102	XXVII.	Ad eamdem adversus obtrectatores suos.	25
138	XXVIII.	Ad eamdem de Diapsalma.	*Int. Critic. t.* 2. XVI.
130	XXIX.	Ad eamdem de Ephod et Teraphim.	*Ibid.* VII.
155	XXX.	Ad Paulam de Alphabeto.	*Ibid.* XVII.
19	XXXI.	Ad Eustochium de munusculis.	23
74	XXXII.	Ad Marcellam brevis.	24
Vacat.	XXXIII.	Ad Paulam de Origene fragm.	29
141	XXXIV.	Ad Marcellam de Psal. CXXVI.	*Int. Crit. t.* 2. XVIII.
124	XXXV.	*Damasi* ad Hier. de quinque Quæstionibus	*Ibid.* I.
125	XXXVI.	Ad Damasum de quinque Quæstionibus.	*Ibid.* II
133	XXXVII.	Ad Marcellam de Commentariis Rheticii.	*Ibid.* X.
23	XXXVIII.	Ad Marcellam de ægrotat. Blesillæ.	19
25	XXXIX.	Ad Paulam de obitu Blesillæ.	22
100	XL.	Ad Marcellam de Onaso.	26
54	XLI.	Ad eamdem contra Montanum.	27
149	XLII.	Ad eamdem contra Novatianos.	*Int. Crit. t.* 4. VI.
18	XLIII.	Ad eamdem de laudibus ruris.	45
20	XLIV.	Ad eamdem de munusculis.	46
99	XLV.	Ad Asellam.	28
17	XLVI.	*Paulæ et Eustochii* ad Marcellam.	44
154	XLVII.	Ad Desiderium.	48
50	XLVIII.	Ad Pammach. pro libris contra Jovinianum.	30
52	XLIX.	Ad eumdem alia.	31
51	L.	Ad Domnionem.	32
60	LI.	*Epiphanii* ad Joan. Jerosolym.	110
2	LII.	Ad Nepotian. de Vit. Clericor.	34
103	LIII.	Ad Paulinum de studio Scripturarum.	50
10	LIV.	Ad Furiam.	47
147	LV.	Ad Amandum.	*Inter Crit. t.* 4. IV.
86	LVI.	*Augustini* ad Hier.	65
101	LVII.	Ad Pammach. de optimo gen. interp.	33
13	LVIII.	Ad Paulinum altera.	49
148	LIX.	Ad Marcellam de quæstion. N. T.	*Inter Crit. t.* 4. V.
3	LX.	Ad Heliodor. Epitaphium Nepotiani	35
75	LXI.	Ad Vigilantium.	36
76	LXII.	Ad Tranquillinum.	56
68	LXIII.	Ad Theophilum de Origenis causa.	58
128	LXIV.	Ad Fabiolam de veste Sacerdot.	*Inter Crit. t.* 2. V.
140	LXV.	Ad Principiam in Psalmum XLIV.	*Ibid.* XII.
26	LXVI.	Ad Pammachium de morte Paulinæ.	54
87	LXVII.	*Augustini* ad Hieronymum.	67
35	LXVIII.	Ad Castrucium.	100
83	LXIX.	Ad Oceanum.	82
84	LXX.	Ad Magnum.	83
28	LXXI.	Ad Lucinium.	52
132	LXXII.	Ad Vitalem.	*Inter Crit. t.* 2. IX.
126	LXXIII.	Ad Evangelum de Melchisedech	*Ibid.* III.
131	LXXIV.	Ad Ruffinum Romanum Presbyterum.	*Ibid.* VIII.
29	LXXV.	Ad Theodoram.	53
32	LXXVI.	Ad Abigaum.	55
30	LXXVII.	Ad Oceanum de morte Fabiolæ.	84
127	LXXVIII.	Ad Fabiolam de XLII. Mansionibus.	*Inter Crit. t.* 2. IV
9	LXXIX.	Ad Salvinam.	85
Desideratur.	LXXX.	*Ruffini* Præfatio in libros περὶ Ἀρχῶν.	*Numero caret.*
66	LXXXI.	Ad Ruffinum.	42
Abest. 61. 62	LXXXII.	Ad Theophilum contra Joan. Jerosolym.	39
64	LXXXIII.	*Pammachii* et *Oceani* ad Hieronymum.	40
65	LXXXIV.	Ad Pammachium et Oceanum.	41
153	LXXXV.	Ad Paulinum de duabus Quæstiunculis.	51
70	LXXXVI.	Ad Theophilum.	59
69	LXXXVII.	*Theophili* ad Hieron.	60
71	LXXXVIII.	Ad Theophilum.	61
72	LXXXIX.	*Theophili* ad Hieronymum.	62
67	XC.	*Theophili* ad Epiphanium.	111
73	XCI.	*Epiphanii* ad Hieronymum	63
Inedita.	XCII.	*Synodica* Theophili ad Episcopos Palæstinos et Cyprios.	*Inedita.*
Inedita.	XCIII.	*Synodica* Jerosolymitanæ Synodi ad superior.	*Inedita.*
Inedita.	XCIV.	*Dionysii* ad Theophilum.	*Inedita.*
Inedita.	XCV.	*Anastasii* Papæ ad Simplicianum.	*Inedita.*
Caret numero.	XCVI.	*Theophili Paschalis* I.	*Caret numero.*
78	XCVII.	Ad Pammachium et Marcellam.	87
Caret numero.	XCVIII.	*Paschalis* II.	*Caret numero.*
31	XCIX.	Ad Theophilum.	64
Caret numero.	C.	*Paschalis* III.	*Caret numero.*
90	CI.	*Augustini* ad Hieronymum.	68
91	CII.	Ad Augustinum.	69
98	CIII.	Ad eumdem.	66
88	CIV.	*Augustini* ad Hieronym.	70
92	CV.	Ad Augustinum.	71

Digitized by Google

ORDO *Veterum editionum.* Epist.	ORDO HUJUS EDITIONIS. Epist.		ORDO *Benedictinæ Editionis.* Epist.
135	CVI.	Ad Sunniam et Fretelam.	*Inter Crit. t.* 2. XI.
7	CVII.	Ad Lætam.	57
27	CVIII.	Ad Eustochium, Epitaphium Paulæ	86
53	CIX.	Ad Riparium de Vigilantio.	37
93	CX.	*Augustini* ad Hieronymum.	72
95	CXI.	*Ejusdem* ad Præsidium.	73
89	CXII.	Ad Augustinum.	74
Numero caret.	CXIII.	*Theophili* fragmentum epistolæ ad Hieron.	88
Superiori juncta in unum.	CXIV.	Ad Theophilum.	*Superiori juncta in unum*
96	CXV.	Ad Augustinum.	75
97	CXVI.	*Augustini* ad Hieronymum.	76
47	CXVII.	Ad Matrem et Filiam.	89
34	CXVIII.	Ad Julianum.	92
152	CXIX.	Ad Minervium et Alexandrum.	*Inter Crit. t.* 4. IX.
150	CXX.	Ad Hedibiam de XII. Quæstionibus N. T.	*Inter Crit. t.* 4. VII.
151	CXXI.	Ad Algasiam de XI. Quæstionibus N. T.	*Ibid.* VIII.
46	CXXII.	Ad Rusticum de pœnitentia.	90
11	CXXIII.	Ad Ageruchiam de Monogamia.	91
59	CXXIV.	Ad Avitum, de libris περὶ Ἀρχῶν.	94
4	CXXV.	Ad Rusticum Monachum.	95
82	CXXVI.	Ad Marcellinum et Anapsychiam.	78
16	CXXVII.	Ad Principiam, Marcellæ viduæ epitaphium	96
12	CXXVIII.	Ad Gaudentium de Pacatulæ educ.	98
129	CXXIX.	Ad Dardanum de Ter. Promissionis.	*Inter Crit. t.* 2. VI.
8	CXXX.	Ad Demetriadem de servanda Virginitate.	97
Vacat.	CXXXI.	*Augustini* ad Hieronym. de origine animæ.	*Vacat.*
Vacat.	CXXXII.	*Ejusdem* ad eumdem de sententia Jacobi Apost	*Vacat.*
Caret numero.	CXXXIII.	Ad Ctesiphontem.	43
94	CXXXIV.	Ad Augustinum.	79
	CXXXV.	*Innocentii Papæ* ad Aurelium.	
Non habentur.	CXXXVI.	*Ejusdem* ad Hieronymum.	*Non habentur.*
	CXXXVII.	*Ejusdem* ad Joannem Jerosolym.	
55	CXXXVIII.	Ad Riparium.	102
56	CXXXIX.	Ad Apronium.	103
139	CXL.	Ad Cyprianum de Psal. LXXXIX.	*Inter Crit. t.* 2. XIII.
80	CXLI.	Ad Augustinum.	80
81	CXLII.	Ad eumdem.	77
79	CXLIII.	Ad Alypium et Augustinum.	81
Desideratur.	CXLIV.	*Augustini* ad Optatum de Hieronymo.	*Desideratur.*
35	CXLV.	Ad Exuperantium.	99
83	CXLVI.	Ad Evangelum.	101
48	CXLVII.	Ad Sabinianum.	93
		Falso adscriptæ.	
14	CXLVIII.	*Ad Celantiam.*	109
Inedita	CXLIX.	*De solemnitatibus Paschæ.*	*Inedita.*
Non habetur.	CL.	*Procopii* Græce et Latine.	*Ultima absque numero.*

Epistola quæ in veter. Edit. sub n. XL. habetur, heic non apponitur inter Hieronymianas, utpote quæ *urbem Leges* memorat, atque alia recentioris ævi argumenta, ideoque inter supposititias in tomum ultimum conjecta est.

S. HIERONYMI EPISTOLARUM

INDEX SECUNDUS ALPHABETICUS

JUXTA INITIUM CUJUSQUE EPISTOLÆ.

A

Abraham tentatur. De ægrotatione Blesillæ ad Marcellam, *Epistola* XXXVIII

Accepti primum litteris. Velitatio in errores Vigilantii, ad Riparium. CIX

Ambrosius quo. Invitatio ad secessum Bethleemiticum, ad Marcellam. XLIII

Anno præterito. Commendatio amici ad Augustinum. CIII

Ante annos circiter. De erroribus Origenis, ad Avitum. CXXIV

Antiquus sermo est. Familiaris, ad Julianum Diaconum. VI

Apostolus Paulus scribens. Institutio infantulæ, ad Lætam. CVII

Arbitror quod. Synodica *Theophili* prius inedita. XCII

Audi filia. De custodia Virginitatis, ad Eustochium XXII

Audivi pervenisse Excusatio *Augustini* ad Hieronymum. CI

B

Beatus Pamphilius. Expositio Psalmi CXXVI. ad Marcellam. XXXIV

Beatitudinis tuæ. De filio prodigo, ad Damasum. XXI

Bonus Deus noster. *Dionysii* ad Theophili Synodicam. XCIV

Bonus homo. Institutio Monachi, ad Paulinum. LVIII

Brevis Epistola. De tribus quæstionibus novi Testamenti, ad Amandum. LV

Brevis est. De blasphemia in Spiritum S. ad Marcellam. XLII

C

Causa difficilis. Institutio infantulæ, ad Gaudentium. CXXVIII

Chartæ exiguitas. Familiaris, ad Virgines Æmonenses. XI

Christiani interdum. Adversus calumniatores, ad Pammachium. XLIX

Christum Jesum Dominum. Paschalis *Theophili* prima. XCVI

Christi te. Exhortatio pro fide tuenda, ad Riparium. CXXXVIII

Commentaria cum. *Damasi Papæ.* De Osanna, ad Hieronymum. XIX

Crebras ad me. Familiaris epistola, ad Augustinum. CV

Digitized by Google